

give omkostningspolitikken et videre perspektiv må det sikres, at der opnås en rimelig udvikling i indkomst- og formuefordelingen under en længere periode med løntilbageholdenhed. Der nedsættes derfor et udvalg til inden udløbet af den nuværende overenskomstperiode at gennemgå forslagene om medejendoms- og medbestemmelsesret for lønmodtagerne (økonomisk demokrati).

De nævnte tre hovedelementer i den langsigtede politik suppleres med forskellige foranstaltninger, der relativt hurtigt kan få gunstige beskæftigelsesmæssige virkninger. Der er især tale om forskellige bygge- og anlægsarbejder, som er lidet importkrævende, beskæftigelses- og uddannelsesmæssige foranstaltninger for unge arbejdsløse samt udbygning af den offentlige servicevirksomhed på nogle områder.

De samlede offentlige udgifter ved den foreslåede politik beløber sig til knap 3 mia kr. om året i tre år. Heraf er ca. en tredjedel kommunale udgifter, der overvejende vedrører de beskæftigelsesmæssige foranstaltninger og bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed samt udbygningen af kraft-varmeforsyningen.

Det siger sig selv, at så betydelig en forøgelse af de offentlige udgifter, der tilmed ledes af øgede private udgifter til investeringsformål, vil give stødet til en væsentlig opgang i produktion og beskæftigelse.

Det er på den anden side lige så klart, at de gunstige virkninger, som denne indsats vil kunne få på betalingsbalancen (konkurrenceevne, energibesparelser), først vil kunne sætte sig igennem efterhånden, og at det højere produktions- og beskæftigelsesniveau tværtimod i begyndelsen vil betyde en yderligere belastning af betalingsbalancen.

Heroverfor står det påtrængende behov for at få en hurtig og stor forbedring af betalingsbalancen. Det er derfor nødvendigt at gennemføre en finanspolitisk stramning af en størrelse, der går ud over de offentlige udgifter, der er forbundet med regeringens forslag, således at væksten i den indenlandske forbrugsefterspørgsel holdes tilbage.

Regeringen foreslår, at der — ved siden af de energipolitisk betonedede afgifter (benzin, dieselolie, registreringsafgift) gennemføres en forhøjelse af momsens fra 15 til 18 pct. samt forhøjelse af en række punktaf-

gifter (bl. a. på tobak og spiritus). For at undgå, at den øgede afgiftsbelastning rammer lave indkomster urimelig hårdt, vil der samtidig blive truffet foranstaltninger til nedsættelse af priserne på nogle vigtige fødevarer.

Efter fradrag af udgifterne hertil skulle de foreslåede afgiftsforhøjelser betyde en forøgelse af statens indtægter med op imod 7 mia kr. under forudsætning af uændret omsætning af afgiftsbelagte varer.

Det kan ikke undgås, at en sådan finansiel stramning vil modvirke en bedring af beskæftigelsessituationen. Taget tilsammen betyder udgiftsforslagene og forhøjelsen af den indirekte beskatning imidlertid en forskydning i den indenlandske efterspørgsel fra importtunge over mod beskæftigelsesintensive områder. Helhedsvirkningen af forslagene skulle således blive en forbedring af beskæftigelsen med omkring 20.000 personer, samtidig med at der opnås en hurtig nedbringelse af betalingsbalanceunderskuddet. Efterhånden som virkningerne af de mere langsigtede elementer i den økonomiske politik (energibesparelser, erhvervsfremme m. v.) sætter sig igennem, vil betalingsbalanceforbedringen blive mere udtalt, men en tilstrækkelig reduktion af underskuddet opnås dog næppe, medmindre der i den overenskomstperiode, der indledes i 1979, kun bliver tale om en moderat opgang i priser og omkostninger.

Hovedelementer i regeringens forslag.

I bilaget til denne redegørelse er de enkelte forslag, der indgår i regeringens beskæftigelsesplan, beskrevet i detaljer, og der er givet en oversigt over de enkelte led i den finanspolitiske stramning, som regeringen stiller forslag om.

Der er tillige i bilaget medtaget en liste over de lovforslag, som de enkelte ministre vil fremsætte i augustsamlingen med henblik på gennemførelsen af beskæftigelsesplanen og den finanspolitiske stramning.

I det følgende beskrives de væsentligste elementer i forslagene.

I. Beskæftigelsesplanen.

Planen omfatter perioden fra 1977 til og med 1980, og de enkelte forslag medfører ud-